

2. Евминов В. Профілактор Евминова. Комплекс силових упражненьей. К. : [б. и.], 2007. 34 с.
3. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.] ; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. Дніпропетровськ, Журфонд. 2014. 456 с.
4. Михалюк Є. Л., Резніченко Ю. Г. Особливості фізичної реабілітації в педіатрії : підручник. Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. 164 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-278-7-64>

ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Романов А. Д.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Романова В. І.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
та адаптивної фізичної культури і спорту,
Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Петренчук М. В.

*доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
та адаптивної фізичної культури і спорту
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука,
керівник КЗ «Обласний центр фізичного здоров'я населення
«Спорт для всіх» Рівненської обласної ради
м. Рівне, Україна*

Підготовка спортивних менеджерів визначається володіннями відповідними знаннями і вміннями. Крім спеціальних спортивних знань необхідні знання з загальної теорії управління, соціальної психології, іноземних мов, комп'ютерної технології, навички ділового спілкування та інші. Тому виникає потреба удосконалення системи вищої освіти галузі фізичної культури і спорту, зокрема технологію викладання навчально-методичного забезпечення дисциплін, які б забезпечували підготовку фахівців з менеджменту фізичної культури і спорту.

Аналізуючи зарубіжний досвід, Дутчак М. В. [1] зазначає, що перші спроби підготовки менеджерів фізичного виховання і спорту відносяться до 1970-х років. Система підготовки фахівців із менеджменту фізичного виховання і спорту у вищих навчальних закладах припадає на другу половину 1980-х років, в які виокремлюються два основних напрямки до побудови національних систем освіти. Для країн США та Канаді характерним була вузька спеціалізація, а саме підготовка менеджерів з бейсболу, боксу та гольфу. Універсальна підготовка притаманна на той час була притаманна Західній Європі, диплом яких дозволяв випускникам працювати у професійних спортивних структурах, і у фізкультурно-спортивних організаціях. На сьогодні найефективнішими системами підготовки менеджерів фізичного виховання і спорту вбачають Велику Британію, Францію, Швейцарію та Німеччину. Ще однією яскравою ознакою підготовки фахівців зі спортивного менеджменту – є задоволення кадрових потреб структур спорту вищих досягнень.

Спортивні менеджери в Європі працюють в органах управління олімпійським рухом на різних рівнях, здійснюють управління спортивних заходів таких як чемпіонати міста, регіону, Європи і світу, Олімпійських ігор; керують власними спортивними бізнес-проектами, комерційними турнірами, спортивними фестивалями і масовими змаганнями; займаються організацією команди, підбором персоналу і атлетів; забезпечують спортивний клуб або організацією всім необхідним для ведення діяльності; формують імідж, керують репутацією і несуть відповідальність за маркетинг команди; займаються пошуком інвесторів та джерел фінансових спортивних змагань; ведуть переговори з представниками преси, спортивних клубів та інвесторами. Випускники, які мають ступінь бакалавра або магістра в сфері спортивного менеджменту, можуть знайти роботу в адміністративній області, яка пов'язана зі спортом. Таких як менеджера проекту, директора реклами. менеджера по спорту та

відпочинку для всіх, аналітика спортивного ринку. Магістерські програми ділового адміністрування в сфері спортивного менеджменту дозволяють зосередитися на розвитку власних ділових навичок і займати керівні посади. Магістри в сфері спортивного менеджменту дають право бути адміністратором, головним тренером або менеджером. Магістерські програми в сфері спортивної медицини допомагають стати експертом з фітнесу та здоров'я, а також працювати зі спортсменами.

Найкращою вважається підготовка зі спортивного менеджменту у Великій Британії, а провідним навчальним закладом Інститут Менеджменту спорту і рекреації (Institute of Sport and Recreation Management). Диплом Master of Business Administration in Sport Management можна здобути у бізнес-школах і на відповідних факультетах в університетах [2].

Для прикладу як відбувається підготовка в Sheffield Hallam University. Навчання передбачає підготовку менеджерів на рівні бакалавра упродовж трьох років. На першому курсі здобувачі опановують основи теорії менеджменту з врахуванням діяльності фізичної культури і спорту. Другий рік націлює студентів на формування в них практичних навичок аналізу фізкультурно-спортивних послуг шляхом засвоєння тематичних блоків за вибором, а саме «Менеджмент суспільного сектора фізичної культури і спорту», «Менеджмент фізкультурно-спортивних подій», «Вдосконалення фізкультурно-спортивної діяльності». Безпосередня підготовка студентів до здійснення управлінських рішень планується на третьому курсі навчання [2].

У вищих навчальних закладах Франції готують спортивних менеджерів тільки на освітньому рівні «магістр». Уваги заслуговує підготовка менеджерів фізичної культури і спорту в Інституті економіки спорту та менеджменту фізичного виховання і спорту (Institut für Sportökonomie und Management von Leibeserziehung und Sport) при Вищій школі спорту університету спорту в м. Кельн. Програма включає такі дисципліни, як Економіка спорту, Національна економіка, Управління бізнесом, Управління бізнесом у спорті, Підприємництво у спорті, Основи менеджменту, Менеджмент фізичного виховання і спорту, Прикладний менеджмент, Менеджмент спортивних споруд, Основи маркетингу, Маркетинг подій, Спортивний маркетинг, Маркетинг послуг, Інноваційний менеджмент, Спонсорство і реклама у спорті, Паблік рілейшнз, Теорія бухгалтерського обліку та

фінансів, Облік та фінанси у спорті, Спортивна політика, Основи права, Спортивне право.

Слід зазначити, що підготовка менеджерів з фізичної культури і спорту відбувається на належному рівні й в Україні, зокрема Національний університет фізичної культури і спорту України. На першому рівні «бакалавр» можна опанувати освітньо-професійну програму (ОПП) «Менеджмент у спортивній діяльності» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт та отримати кваліфікацію бакалавра фізичної культури і спорту за спеціалізацією «Менеджмент у спортивній діяльності». Випускники спроможні обіймати посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність ступеня бакалавра, у суб'єктах господарювання, які здійснюють такі види економічної діяльності (за КВЕД ДК 009:2010): 85.51 Освіта у сфері спорту та відпочинку; 93.11 Функціонування спортивних споруд; 93.12 Діяльність спортивних клубів; 93.13 Діяльність фітнес-центрів; 93.19 Інша діяльність у сфері спорту; 93.29 Організування інших видів відпочинку та розваг. На другому рівні «магістр» – ОПП «Менеджмент у спорті» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт та отримати кваліфікацію магістра фізичної культури та спорту за спеціалізацією «Менеджмент у спорті». Придатність працевлаштування передбачає проектну, організаційну, науково-дослідну, інноваційну, науково-педагогічну, сервісну, експертну та консультативну діяльність у сфері фізичної культури і спорту. Випускники спроможні обіймати посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність ступеня магістра, у суб'єктах господарювання, які здійснюють такі види економічної діяльності (за КВЕД ДК 009:2010): 72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук; 85.42 Вища освіта; 85.51 Освіта у сфері спорту та відпочинку; 93.11 Функціонування спортивних споруд; 93.12 Діяльність спортивних клубів; 93.13 Діяльність фітнес-центрів; 93.19 Інша діяльність у сфері спорту; 93.29 Організування інших видів відпочинку та розваг.

Цикл дисциплін спеціалізації на рівні бакалавра за ОПП «Менеджмент у спортивній діяльності» включає наступні дисципліни: Менеджмент у спортивній діяльності та курсова робота (34 кредити), Професійно-орієнтована практика (6 кредитів), Практика за профілем майбутньої професії. У перелік вибіркового компонент запропоновані Економічні основи спортивного менеджменту, Документаційне забезпечення управління фізкультурно-спортивних організацій, Управління діловою кар'єрою у сфері фізичної культури і спорту,

Теорія і методика наукових досліджень у спортивному менеджменті, Менеджмент фізкультурно-спортивних заходів, Спортивний маркетинг, Маркетингові комунікації, Регіональне управління у сфері фізичної культури і спорту, Менеджмент персоналу фізкультурно-спортивних організацій, Основи правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Цикл дисциплін спеціалізації на рівні магістра за ОПП «Менеджмент у спорті» включає навчальні дисципліни Актуальні проблеми підприємництва у сфері фізичної культури і спорту, Актуальні проблеми глобальних комунікацій у спортивному менеджменті, Управління трудовими ресурсами у сфері фізичної культури і спорту, Методологія та організація наукових досліджень у спортивному менеджмент. Блок 1 вибіркової компоненти ОПП «Менеджмент у спорті» формується з навчальних курсів: Стратегічний менеджмент логістичних процесів у спорті, Інноваційні технології у логістиці, Логістичний менеджмент та адміністрування у спорті, Фінансові потоки в логістичних системах у спорті, Проектування логістичних систем у спорті, Менеджмент спортивних організацій, Управління якістю логістичних послуг у спорті. Блок 2: Актуальні проблеми сучасного спортивного менеджменту, Менеджмент персоналу та організаційна поведінка у суб'єктах спорту, Фінансовий менеджмент спортивних організацій, Маркетинговий менеджмент у спорті, Організаційне проектування спортивних організацій, Економіка спорту в сучасних умовах.

Вважаємо за доцільне вивчити питання підготовки менеджерів з фізичної культури і спорту на базі ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Підготовка таких фахівців дасть можливість випускникам бути конкурентоспроможними на ринку праці, а також поєднувати роботу як тренера, так і спортивного менеджера.

Література:

1. Дутчак М. В. Теоретико-методичні засади формування системи спорту для всіх в Україні : автореф. дис. на здобуття ступеня д. фіз. вих. 2009. 41 с.
2. Криштанович С. Є. Європейський досвід формування професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту. *Педагогічний альманах*. Випуск 35. 2017. С. 204–211.

3. Освітньо-професійна програма «Менеджмент у спортивній діяльності». НУФВСУ. 2019.
4. Освітньо-професійна програма «Менеджмент у спорті». НУФВСУ. 2021.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-278-7-65>

МОТИВАЦІЙНА ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ ЖІНОК ДРУГОГО ЗРІЛОГО ВІКУ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ

Сніжко Ю. А.

*викладач кафедри фізичної культури і спорту
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Відомо, що багато захворювань дорослих закладається в дитинстві, а часто ще в утробі матері. Водночас стан здоров'я, рівень фізичної підготовленості сучасних жінок визначають не тільки теперішнє, а й майбутнє здоров'я нації, його резервні, функціональні можливості та стійкість імунної системи до захворювань. Численні дослідження тривалості пам'яті, уваги тренуваних і нетренуваних людей дає змогу вченим зробити висновок про пряму залежність розумової діяльності від рівня фізичної підготовки. Нині актуальним є збереження і підтримка фізичного та психічного здоров'я жінок, так як від стану організму жінки, функціонування його систем та органів залежить життєдіяльність нового покоління. При цьому питання здоров'я і працездатності жінок стає тим гостріше, чим помітніші успіхи цивілізації. Проблемою нашого часу став дефіцит рухової активності, що проковує виникнення порушень в організмі. І якщо в молодому віці негативні наслідки гіподинамії і гіпокінезії нівелюється за рахунок природних резервів життєздатності організму, то в більш зрілому віці вони проявляються в повній мірі і поглиблюються віковими інволюційними змінами [2; 4; 3].

Найбільшою мірою зазначена проблема стосується людей, що займаються різними видами інтелектуальної діяльності, у тому числі викладачів-жінок вищих закладів освіти. Сучасна вища школа вимагає